

XXIV Olimpiada Wiedzy Ekologicznej
Zestaw pytań testowych etapu podstawowego
12.01.2009 r.

- 1. Oikos - jest źródłem ekologii i pochodzi z:**
 - a. języka angielskiego,
 - b. łaciny,
 - c. języka greckiego.

- 2. Słońce co sekundę przetwarza 600 mln ton wodoru, tracąc jednocześnie ze swej masy:**
 - a. 100 tys. Mg,
 - b. 900 tys. Mg,
 - c. 4 mln Mg.

- 3. Podstawowymi komponentami ekosystemu są:**
 - a. biocenoza i biotop,
 - b. ekoton i zoocenoza,
 - c. biom i siedlisko.

- 4. Wskaż wśród poniższych zdań zdanie fałszywe:**
 - a. gdy warunki środowiskowe są niesprzyjające decydują o tym, że las nie może być stadiem klimaksowym. Wówczas formacją roślinną terenów nizinnych w strefie umiarkowanej jest step.
 - b. procesu sukcesji nie można zatrzymać bez udziału człowieka.
 - c. cechą charakterystyczną mikrosukcesji jest szybkie wchodzenie w stadium klimaksu.

- 5. W łańcuchach detrytusowych nie występują:**
 - a. producenci,
 - b. konsumenci,
 - c. destruenci.

- 6. W świadomości i działalności człowieka:**
 - a. wcześniej funkcjonowało pojęcie ochrony przyrody, później ochrony środowiska,
 - b. wcześniej funkcjonowało pojęcie ochrony środowiska, później ochrony przyrody,
 - c. ochrona przyrody i ochrona środowiska są to synonimy.

- 7. Od setek lat etapowym punktem odpoczynku milionów ptaków lecących na zimę z Europy do Afryki jest:**
 - a. Kreta,
 - b. Malta,
 - c. Madagaskar.

- 8. Organizmami najbardziej wytrzymałymi na temperaturę (nawet do 200°C) oraz dobrze znoszącymi dwutygodniowy pobyt w Kosmosie, są według eksperymentów naukowców:**
- grzyby,
 - porosty,
 - mchy.
- 9. W naszych warunkach klimatycznych w stan spoczynku zimowego wśród roślin nie zapadają:**
- dwuletnie,
 - jednoroczne,
 - wieloletnie.
- 10. Rośliną omijaną na pastwiskach przez bydło i konie, ze względu na toksyczną dla nich kolchicynę, jest:**
- dziewięcsił bezłodygowy,
 - podbiał zwyczajny,
 - zimowit jesienny.
- 11. W rocznym bilansie wodnym Polski opady atmosferyczne stanowią:**
- ponad 90%,
 - około 50%,
 - poniżej 10%.
- 12. Udział gatunków nowych (zawleczonych, aklimatyzowanych w ichtiofaunie Polski) stanowi:**
- 30%,
 - 20%,
 - 6%.
- 13. Tsunami związane jest z:**
- działalnością gospodarczą człowieka,
 - ruchami sejsmicznymi Ziemi,
 - ociepleniem klimatu.
- 14. Główną przyczyną znacznego ograniczenia liczebności populacji dorsza w Bałtyku to:**
- wzrost zasolenia wody,
 - zmniejszenie zasolenia wody,
 - choroby wywołane przez pasożyty ryb.
- 15. W Polsce postanowiono odtworzyć populację ssaków dawniej występujących w Bałtyku. Dlatego też w lipcu 2008 r., w Smołdzińskim Lesie, do morza wpuszczono 5 sztuk:**
- fok,
 - morsów,
 - delfinów.

- 16. Wydzielanie wody w postaci płynnej przez rośliny to:**
- transpiracja,
 - gutacja,
 - osmoza.
- 17. Podczas przewodzenia wody u drzew występuje zjawisko:**
- samorzutnego wznoszenia się wody w kapilarach,
 - podwójnej osmozy,
 - nebulizacji.
- 18. Głównym czynnikiem stanu agresywności wód (korozyjności), a tym samym niszczenia materiałów pozostających z nimi w kontakcie, jest:**
- kwaśny odczyn,
 - podwyższona temperatura,
 - sole zawierające Na.
- 19. Osadniki wstępne są elementem oczyszczalni:**
- mechanicznej,
 - biologicznej,
 - chemicznej.
- 20. Do zasobów odnawialnych zaliczamy:**
- wody,
 - surowce mineralne,
 - materiały rozszczepialne.
- 21. Mechaniczne niszczenie powierzchni Ziemi przez różne czynniki to:**
- melioracja,
 - erozja,
 - ambrozja.
- 22. Najpopularniejszym zbożem zapewniającym 1/5 ludności świata egzystencję jest:**
- pszenica,
 - kukurydza,
 - żyto.
- 23. Czy trufle letnie, najdroższe grzyby świata, podawane w najbardziej ekskluzywnych restauracjach występują w polskich lasach?**
- nigdy nie występowały,
 - zawsze występowały,
 - teraz, po 50 latach, stwierdzono ponownie ich obecność.
- 24. Wskaż zestaw, w którym wymieniono ptaki, które gniazdują w koloniach:**
- jaskółka brzegówka, bąk, czapla siwa,
 - trzcinniczek, rybitwa rzeczna, mewa śmieszka,
 - kormoran czarny, rybitwa rzeczna, czapla siwa.

25. **Zmniejszenie liczebności populacji nadobnicy alpejskiej – najpiękniejszego chrząszcza występującego w Polsce, to wynik:**
- istotnego zmniejszenia ilości martwego drewna bukowego,
 - zamierania starych drzewostanów dębowych,
 - konkurencji inwazyjnych chrząszczy azjatyckich.
26. **Użądlenie szerszenia często bywa przyczyną silnego odczynu alergicznego u człowieka. Żądła:**
- samce,
 - samice,
 - samice i samce.
27. **Który z poniższych produktów może zawierać nadmiar nieobojętnych dla naszego zdrowia azotanów?**
- wołowina,
 - mleko,
 - sałata.
28. **Toksyczność metali ciężkich wyraża się m.in. działaniem drażniącym i uczulającym (tzw. alergeny kontaktowe). Który z niżej wymienionych metali posiada takie działanie?**
- cynk,
 - miedź,
 - chrom.
29. **Mikotoksyny - szkodliwe dla człowieka metabolity, wytwarzane są przez:**
- grzyby pleśniowe,
 - bakterie z rodzaju *Salmonella*,
 - gronkowce enterotoksyczne.
30. **Gruźlica, obok malarii i AIDS, jest najczęściej występującą chorobą zakaźną na świecie (corocznie liczba zachorowań sięga 9 mln). Dominującą drogą zakażenia prątkiem gruźlicy jest droga:**
- pokarmowa,
 - powietrzno-kropelkowa,
 - płciowa.
31. **Wegetarianizm posiada kilka łagodniejszych odmian, jedną z nich jest laktowegetarianizm. Pozwala on na uzupełnienie pokarmów roślinnych dodatkiem:**
- jaj,
 - ryb i drobiu,
 - mleka i jego przetworów.
32. **Nordic walking to:**
- chodzenie z kijkami, czyli „spacery po zdrowie”,
 - kosmetyka oparta na surowcach roślinnych,
 - zabiegi w SPA, doskonalące urodę.

33. **Góra Chojnik, z ruinami zamku piastowskiego pochodzącego z XIV w., znajduje się na terenie:**
- Karkonoskiego PN,
 - Ojcowskiego PN,
 - Pienińskiego PN.
34. **Najstarszy okaz miłorzębu japońskiego (pomnik przyrody na Mazowszu) rośnie w:**
- Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego,
 - Ogrodzie Botanicznym PAN w Powsinie,
 - Parku przy Domu Pracy Twórczej w Jabłonie.
35. **Aktualnie podjęto w Polsce prace nad restytucją tura (drogą klonowania). Gatunek ten wyginął w Polsce w czasach panowania:**
- Bolesława Chrobrego,
 - Zygmunta III Wazy,
 - Jana III Sobieskiego.
36. **W 2007 r. odkryto szczątki praprzodka *Tyranozaura* w:**
- Lisowicach na Górnym Śląsku,
 - Komańczy w Bieszczadach,
 - Dreźnie.
37. **Wskaż zestaw gatunków reliktowych, objętych szczególną ochroną:**
- dzięcioł trójpalczasty, wąż Eskulapa, wydra,
 - zając bielak, wąż Eskulapa, dzięcioł trójpalczasty,
 - wąż Eskulapa, szop pracz, zając bielak.
38. **Podczas trwania ostatniej olimpiady letniej w Pekinie istniał bardzo poważny problem ekologiczny. Czego on dotyczył?**
- jakości powietrza i smogu atmosferycznego,
 - jakości wód powierzchniowych,
 - gwałtownych zmian temperatur, huraganów i tsunami.
39. **Pojęcie kwaśnego deszczu dotyczy opadu atmosferycznego, w którym pH jest niższe niż:**
- 2,0,
 - 5,6,
 - 6,5.
40. **Który z wymienionych poniżej gazów ma największy wpływ na zanieczyszczenie środowiska związkami siarki?**
- H_2S ,
 - CS_2 ,
 - SO_2 ,
41. **Pierwiastek chemiczny, gaz o ostrym gryzącym zapachu, bardzo reaktywny, wchodzi w skład cząsteczki teflonu, ale też i freonów, to:**
- chlor (Cl),
 - hafn (Hf),
 - fluor (F).

42. Do grupy metali ciężkich zaliczamy:

- a. Al, Na, Mg,
- b. As, Se, Te,
- c. Co, Cu, Hg.

43. Ma postać bardzo cienkich włókien. Jest ognioodporny i kwasoodporny. Wdychanie jego pyłów powoduje groźne choroby. Jest rakotwórczy. Co to za minerał?

- a. talk,
- b. kalcyt,
- c. azbest.

44. Jak zmienia się stan zanieczyszczenia powietrza w Polsce w ciągu ostatnich kilkunastu lat?

- a. zanieczyszczenie powietrza ulega stałej systematycznej poprawie,
- b. stale, systematycznie się pogarsza,
- c. utrzymuje się na stałym poziomie.

45. Komora osadczą jest to najprostszy element:

- a. urządzeń odpylających,
- b. biologicznej oczyszczalni ścieków,
- c. stacji uzdatniania wody do picia.

46. Pieśni godowe samców cykad mogą przekroczyć poziom:

- a. 100 dB,
- b. 50 dB,
- c. 25 dB.

47. Organem Ministra Środowiska, mającym za zadanie kontrolę przestrzegania wymagań ochrony środowiska, jest:

- a. Agencja Ochrony Środowiska,
- b. Inspekcja Ochrony Środowiska,
- c. Służba Nadzoru i Kontroli Środowiska.

48. Sąd Administracyjny wydał postanowienie (XI 2008 r.) o braku zgodności wymogów ochrony środowiska z projektem przebiegu obwodnicy południowej dla:

- a. Sochaczewa,
- b. Warszawy,
- c. Wrocławia.

49. Natura 2000 to:

- a. Europejska Sieć Obszarów Chronionych,
- b. ogólnoświatowy system parków krajobrazowych,
- c. tytuł tygodnika wydawanego przez ZG LOP.

50. W grudniu 2008 r. międzynarodowa konferencja, dotycząca globalnych zmian klimatu, odbyła się w:

- a. Tokio,
- b. Poznaniu,
- c. Nairobi.